

Міністерство освіти і науки України

**Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Кафедра української мови та літератури

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ

(назва навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів ступеня вищої

освіти _____ магістр _____

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 014 Середня освіта (українська мова та література)

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізації _____

Слов'янськ – 2016 р.

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО КАФЕДРОЮ української мови та літератури

УКЛАДАЧ ПРОГРАМИ:

Біличенко О.Л., доктор наук із соціальних комунікацій, професор кафедри української мови та літератури

Сіробаба М.В., к. філол. н., доц. кафедри української мови та літератури

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Казаков І.М., к. філол. н., доц. кафедри російської мови та літератури _____

Сиротенко В.П., к.філол.н., доц.кафедри теорії і практики початкової освіти

Рекомендовано до впровадження
науково-методичною радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

« 17 » _____ лютого _____ 2016 р.

протокол № 2

Проректор з науково-педагогічної
роботи _____

С. О. Чайченко

ВСТУП

Навчальна програма дисципліни «Теорія літератури» складена відповідно до освітньої програми та навчального плану підготовки здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальністю «014 Середня освіта (українська мова та література)».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є поняття, категорії, дефініції науки про літературу; коло питань генології, версифікації, поетики літературного твору.

Міждисциплінарні зв'язки: вступ до літературознавства

Програма навчальної дисципліни містить такі змістові модулі:

1. Взаємопереплетення ритміки з метрикою і його конкретизація в тексті.
2. Строфіка як розділ поетики та віршознавства.

1. Мета й завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Теорія літератури» є поглиблення знань здобувачів з питань науки про літературу, вдосконалення форм і методів аналізу художнього твору.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Теорія літератури» є поглибити знання, набуті здобувачами в процесі вивчення «Вступу до літературознавства», детальніше ознайомити їх з принципами організації художньої мови, зокрема поетичної, конкретизувати прийоми аналізу художнього твору за всією парадигмою літературознавчих рубрик.

1.3. За результатами вивчення дисципліни у здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

загальні:

- базові уявлення про лінгвістичні методи дослідження, розуміння загальнонаукових термінів та понять;
- володіння методами дослідження та аналізу лінгвістичних понять та закономірностей;
- знання системи української мови та закономірностей її функціонування;
- здатність реалізувати отримані знання в професійній діяльності на практиці;
- здатність використовувати теоретичні знання лінгвістичних дисциплін для вирішення практичних завдань;
- сенситивність до можливостей адаптації матеріалу відповідно до умов загальноосвітніх навчальних закладів;
- уміння застосовувати різні методичні ситуації в залежності від навчального контексту.

спеціальні:

- здатність використовувати професійно профільовані знання в галузі філології;
- здатність використовувати професійно профільовані знання й практичні навички в галузі філології та методики викладання української мови;
- здатність використовувати теоретичні знання й практичні навички для оволодіння основами теоретичних філологічних дисциплін;
- здатність використовувати знання, уміння й навички в галузі філологічних наук;
- здатність поєднувати практичну і професійно-педагогічну цілі з реалізацією виховної загальноосвітньої та розвиваючої функції;
- здатність та готовність реалізувати одержану підготовку в своїй майбутній діяльності;
- здатність володіти навичками роботи з комп'ютером на рівні користувача, використовувати інформаційні технології для рішення

експериментальних і практичних завдань у галузі професійної діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відведено 120 години / 4 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Взаємопереплетення ритміки з метрикою і конктеризація в тексті

1.1. Загальні положення.

1.2. Система версифікації.

Змістовий модуль 2.

Строфіка як розділ поезики та віршознавства

2.1. Строфоподіл.

2.2. Цілісний аналіз поетичного твору.

3. Рекомендована література

1. Безпечний І. Теорія літератури / І.Безпечний. – К.: Смолоскип, 2009. – 388 с.

2. Бовсунівська Т.В. Основи теорії літературних жанрів: монографія / Т.В. Бовсунівська. – К.: Київський університет, 2008. – 519 с.

3. Галич О.А. Вступ до літературознавства: підручник для студ. вищ. навч. закл. / Олександр Андрійович Галич; держ.закл. «Луган.нац.ун-т імені Тараса Шевченка». – Луганськ: ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2010. – 288 с.

4. Сіробаба М.В. Жанрово-строфічні модифікації українського сонета / М.В. Сіробаба. – Вид. 2-ге, випр. і доп. – Слов'янськ: Підприємець Маторін Б.І., 2013. – 167 с.

5. Казаков І.М. Практичні заняття з теорії літератури : навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних

закладів / І.М. Казаков, В.П. Сиротенко. – 2-ге вид., випр. і доповн. – Слов'янськ : СДПУ, 2009. – 243 с.

6. Пахаренко В. Основи теорії літератури / В.Пахаренко. – К.: Генеза, 2007. – 296 с.

7. Сиротенко В.П. Основні відомості з теорії літератури / В.П. Сиротенко // Сиротенко В.П. Дитяча література з основами літературознавства : посібник для студентів спеціальності «Початкове навчання» / В.П. Сиротенко. – Слов'янськ : СДПУ, 2011. – 272 с.

8. Сіробаба М. Деякі віршознавчі аспекти «слобожанської версії епохи «пост-» / М. Сіробаба // Теоретические и прикладные проблемы русской филологии : научно-методический сборник. – Выпуск XVIII. Ч. 2 / отв. ред. В.А. Глущенко. – Слов'янськ : СДПУ, 2009. – С. 112–117.

9. Сіробаба М. До проблеми тлумачення літературознавчих дефініцій і термінів (з досвіду роботи) / М. Сіробаба // Методологія та історіографія мовознавства : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. – Слов'янськ : ДДПУ, 2013. – С. 301–305.

10. Скорина Л. Аналіз художнього твору: навчальний посібник для студентів гуманітарних спеціальностей (філологія, літературна творчість, журналістика) / Л.Скорина. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2013. – 424 с.

11. Ференц Н.С. Теорія літератури і основи естетики : навч. посіб. / Н.С. Ференц. – К. : Знання, 2014. – 511 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- усна відповідь;
- усна доповідь за темою;
- тестування.

